palustris (L.), *Agabus guttatus* (Payk.), *A. lapponicus* (Thoms.) och *A. setulosus* (J. Sahlb.). Speciellt den sistnämnda artens förekomst är intressant då detta är det sydligaste fyndet i Norden (Nilsson 1989).

Vår fyndlokal för *N. viki* ligger ca 50 mil söder om det tidigare kända utbredningsområdet (Fig. 1), vilket söderut sträcker sig till Palojoensuu i Enontekiö lappmark (Meinander 1975). Säkerligen förekommer *N. viki* även i det mellanliggande området. Artens förekomst är dock säkert mycket lokal, vilket bl a antyds av att den saknades i det jättelika material som insamlats i Messauretrakten i Lu. lpm (Mendl & Müller 1974). Här fångades under åtta års tid nära 10 000 bäcksländor fördelade på 28 arter – detta utan att *N. viki* påträffades.

Lillehammer (1986) har visat att larver av *N. viki* är känsliga för höga vattentemperaturer, med en mycket hög dödlighet redan över 16°C. Samtidigt växer larverna alltför sakta vid mycket låga temperaturer, varför även rena källdrag kanske utgör ogynnsamma levnadsmiljöer. Som vanligt tycks det att lagom är bäst. Vi tackar Dr A. Lillehammer, Oslo, som kontrollerat artbestämningen av *N. viki* och lämnat synpukter på manuskriptet.

Litteratur

Brinck, P. 1949. Catalogus Insectorum Sueciae. X. Plecoptera. – Opusc. ent. 14: 177–183.
– 1952. 15. Bäcksländor. Plecoptera. – Svensk Insektfauna 42: 1–128.
Illies, J. 1953. Isoptena serricornis Pict. (Plecoptera) neu für Skandinavien. – Ent. Tidskr. 74: 86–93.
Lillehammer, A. 1972a. Notes on the stonefly Capnia vidua Klapálek from Fennoscandia. – Norsk ent. Tidsskr. 19: 153–156.
– 1972b. A new species of the genus Nemoura (Plecoptera) from Finnmark, North Norway. – Norsk. ent. Tidsskr. 19: 161–163.
– 1985. Zoogeographical studies on Fennoscandian stoneflies (Plecoptera). – J. Biogeogr. 12: 209–221.
– 1986. The effect of temperature on the egg incubation period and nymphal growth of two Nemoura species (Plecoptera) from subarctic Fennoscandia. – Aquat. Insects 8: 223–235.
– 1987. Nymphs of the Fennoscandian Nemoura Latreille (Plecoptera: Nemouridae), with a key to species. – Ent. scand. 17: 511–519.
– 1988. Stoneflies (Plecoptera) of Fennoscandia and Denmark. – Fauna Ent. Scand. 21: 1–165.
Meinander, M. 1975. Notes on Plecoptera from eastern Fennoscandia. – Notulae entomol. 55: 129–130.
Mendl, H. & Müller, K. 1974. Die Plecopteren des Messauregebietes. – Ent. Tidskr. 95: 129–147.
Nilsson, A. N. 1989. Larval morphology, biology and distribution of Agabus setulosus (Coleoptera, Dytiscidae). – Ent. scand. 19: 381–391.

Summary

The stonefly species *Nemoura viki* Lillehammer is for the first time reported from Sweden. It was here found near a small forest stream about 85 km NW of Umeå in the Västerbotten province. As *N. viki* was previously known only from northernmost Norway and Finland, the new record expands its range about 500 km to the south.

A. Johansson & A. N. Nilsson, Dept. Animal Ecology, University of Umeå, S-901 87 Umeå, Sweden.

Nya landskapsfynd av tvestjärtar

[New provincial records of earwigs (Dermaptera) from Sweden]

DIETMAR BORISCH

År 1987 startade jag en uppordning och registrering av Naturhistoriska riksmuseets (NRM) svenska tvestjärtsamling.

Endast enstaka ex från få landskap, insamlade av Boheman, Haij, Forsslund och Lundblad ingick i ursprungssamlingen, och *Apterygida media* (Hgb.) [= *A. albipennis* (Charp.)] fanns överhuvudtaget inte representerad. Detta blev ett incitament att genomsöka entomologiska sektionens obestämda samlingar efter ytterligare material och att själv insamla tvestjärtar i Stockholms omgivningar. Härvid har nya landskapsfynd kunnat göras och en del nya lokaler av intresse har upptäckts, som komplement till Ander (1945, 1953) och Proschwitz (1983).

I listan nedan anges nya landskapsfynd med *.
Djur som förvaras i min samling har angetts med coll. BOR, övriga hör till NRM. Nomenklatur enligt Harz

& Kaltenbach (1976) och Sakai (1982). För synpunkter på manuskriptet, tackar jag P. Lindskog.

Labia minor (L.), liten tvestjärt: VG: 1♂ 1♀, Onsjö, Vänersborg, RN 08B4j3-1-, B. Haij (död 1920); 1♀, Björkås, RN 08C5a1-0-, VII.1909, B. Haij. – VB *: 1♀, 1 larv, Umeå, kompost vid universitet, RN 20K7e2-1-, 7.X.1984, R. Pettersson.

Chelidurella acanthopygia (Géné), skogstvestjärt: HS *: 1♀ Delsbo, Överälve, granskog i mossa, RN 16G0h, 28.V.1945, K. H. Forsslund; 1♀, Enånger, Boda krp. RN 15H4b, 6.IV.1957, N. Höglund.

Apterygida media (Hgb.), busktvestjärt: UP: 1♂, Ekerö, RN 10I4c, 26.IX.1956, K. H. Forsslund; 2♂2♀, Ingarö, Tjällmora, RN 10I5j0-0-, 7.IX.1958, B. Hanson; 1♀, Lidingö, Stockby, Finedal, RN 10I6g3745, 27.IX.1983, D. Borisch, coll. BOR; 1♀, Lidingö, Skärsätratorg, RN 10I6g2-4-, 11.XI.1986, D. Borisch; 1♀, Stockholm, Frescati, RN 10I7f0-2-, 26.XI.1986, B. Gustafsson; 1♂, Lidingö, Östra Gångsätra, RN 10I6g3542, 30.VIII.1987, D. Borisch; 2♂, Vallentuna, Brottby, RN 11I1h1-2-, 5.IX.1987, E. von Rosen; 1♂, Stockholm, Stora Essingen, RN 10I5e4-4-, 3.IX.1988, T. Kronestedt. – Sö *: 4♂2♀, Masmo, Glömstavägen busshpl. RN 10I3d1-3-, 19.VIII.1988, D. Borisch (coll. BOR och NRM). – ÖG: 3♂2♀, Kopparbo, Fjuk, Gruvstuga, RN 09G1h0-2-, 2.IX.1987, S. Lundberg.

Forficula auricularia f. *forcipata* Steph. ♂♂ (denna form avser hanar med extremt långa tänger): UP: 1♂ Lidingö, Ö. Gångsätra, RN 10I6g3542, 11.VIII.1986, D. Borisch (coll. BOR). – VG *: 2♂ Österplana Vall, Nyängen, RN 08D9c, 10.VIII.1977, B. Ödarp. – Sö*: 1♂, Masmo, Glömstaväg. busshpl. på hallon, RN 10I3d1-3-, 19.VIII.1988.

Arten *A. media* är markant östlig i Sverige, och förekommer från Skåne till Uppland längs Östersjökusten. Den tycks trivas bäst i närheten av större bräckta vikar, på allehanda örter. I november 1986 anmälde jag vid Stockholms Ent. Förenings möte en hona från Lidingö, Skärsätra, leg. den 11.XI.-86 (BOR). Denna lokal antog jag då vara den första för arten från Uppland. Sedan 1987 har jag hittat den i alla stadsdelar i södra Lidingö.

Nu kan jag konstatera att arten är mycket allmän på södra Lidingö, i synnerhet i min trädgård i Östra Gångsätra. Flera gånger har jag hittat den i antal på tistlar angripna av en brunaktig svamp. Där påträffade jag dem i genom svamppåverkan inrullade blad.

Litteratur

Ander, K. 1945. Catalogus Insectorum Sueciae. V. Orthoptera. – Opusc. ent. 10: 127–134.

— 1953. Catalogus Insectorum Sueciae. Additamenta. V. Orthoptera. – Opusc. ent. 18: 88.

Borisch, D. 1987. Collection Catalogue, Dermaptera. NRM-Biodata, Stockholm.

Harz, K. & Kaltenbach, A. 1976. Die Orthopteren Europas III. The Hague.

Proschwitz, T. von. 1983. Svenska tvestjärtar – något om utbredning och biologi. – Ent. Tidskr. 104: 49–52.

Sakai, S. 1982. Dermapterorum Catalogus XIII–XIV, a new proposed classification of the Dermaptera of the World, Bulletin No, 20: 1–59, Daito Bunka University Tokyo.

Summary

New provincial records are given for *Labia minor* (L.) from Västerbotten, *Chelidurella acanthopygia* (Géné) from Hälsingland, and *Apterygida media* (Hgb.) from Södermanland. Further, some notes are made on interesting localities for these species.

D. Borisch, Department of Entomology, Swedish Mus. Nat. Hist., P.O. Box 50007, S-104 05 Stockholm, Sweden.

Ny skalbaggstidskrift

I föregående häfte av ET rapporterades om bildandet av Asociación Europea de Coleopterologia, och föreningens planerade tidskrift. Den första volymen av tidskriften, som fått namnet **Elytron,** föreligger nu i tryck. Volymen omfattar 115 sidor fördelade på 12 uppsatser, och en framtida utökning av sidantalet utlovas. Författarna är huvudsakligen sydeuropéer och flertalet bidrag är rent taxonomiska med nybeskrivningar av arter eller revisioner av mindre grupper. Elytron är dock öppen för bidrag om alla aspekter av skalbaggarnas biologi, och även frågeställningar som vikt/längd förhållanden och den kromosomala evolutionens hastighet hos olika skalbaggsgrupper behandlas i volym 1. Uppsatserna är skrivna på inte mindre än fem olika språk med tonvikt på franska, italienska och spanska. Huvudsakligen behandlas den icke-europeiska faunan.

Elytron har fått en trevlig utformning med fint tryck på bra papper. Ett utbyggt referee-system skall borga för innehållets kvalité. Elytron fås genom medlemskap i A.E.C. till en årlig kostnad av 4 000 ESP. Medlemskap är även ett villkor för att få publicera i Elytron. En brist är att tryckdatum ej anges i volymen. Volym 1 som avser årgång 1987 har tryckåret 1988. Adressen gavs i föregående ET-häfte, s 70. Namnet på tidskriften är dåligt valt med tanke på att en japansk tidskrift redan har det snarlika namnet Elytra.

Anders Nilsson